

DET KONGELIGE FORNYINGS-,
ADMINISTRASJONS- OG KIRKEDEPARTEMENT

Sandefjord kommune
v/Per S. Rønningen, Kirkegårdsforvaltningen
Postboks 2025
3247 SANDEFJORD

Deres referanse

Vår referanse
201000379-/OBL

Dato

2 MAR 2010

Tilskudd til Den norske kirke og andre tros- og livssynssamfunn

Vi viser til din e-post 3. januar d.å. til Kulturdepartementet vedrørende beregning og fastsettelse av tilskudd til Den norske kirke v/Sandefjord kirkelige fellestråd og til andre tros- og livssynssamfunn. Henvendelsen ble 14. januar d.å. oversendt til Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet.

Etter det vi forstår, har formannskapet i Sandefjord vedtatt at fordelingen av de kommunale bevilgningene til henholdsvis Den norske kirke v/Sandefjord kirkelig fellestråd og til andre tros- og livssynssamfunn, hvert år skal skje innenfor en nærmere fastsatt totalramme. Denne totalrammen synes å ta utgangspunkt i nivået som gjaldt for foregående år. Etter det vi forstår, skal totalrammen ikke endres uten i særlige tilfeller. Departementet er bedt om å vurdere dette opplegget i lys av kirkelovens bestemmelser. Vi viser til følgende:

Kommunenes økonomiske ansvar på det kirkelige området er regulert i kirkeloven § 15, som lyder:

”Kommunen utreder følgende utgifter etter budsjettforslag fra kirkelig fellestråd:

- a) utgifter til bygging, drift og vedlikehold av kirker,
- b) utgifter til anlegg og drift av kirkegårder,
- c) utgifter til stillinger for kirketjener, klokker og organist/kantor ved hver kirke, og til daglig leder av kirkelig fellestråd,
- d) driftsutgifter for fellestråd og menighetsråd, herunder utgifter til administrasjon og kontorhold,
- e) utgifter til lokaler, utstyr og materiell til konfirmasjonsopplæring,

f) utgifter til reiser, kontorhold og boligtelefon for prester,

Fellesrådets budsjettforslag skal gi grunnlag for at det i soknene kan holdes de gudstjenester biskopen forordner, at nødvendige kirkelige tjenester kan ytes, at arbeidsforholdene for de kirkelig tilsatte er tilfredsstillende og at menighetsråd og fellesråd har tilstrekkelig administrativ hjelp.

Etter avtale med kirkelig fellesråd kan kommunal tjenesteyting tre i stedet for særskilt bevilgning til formål som nevnt i denne paragraf.

Kongen kan gi forskrift om kommunenes forpliktelser etter denne paragraf.

Kommunen kan ta opp lån for finansiering av sine forpliktelser etter første ledd bokstav a) og b). De nærmere vilkår for kommunens låneopptak fremgår av kommunelovens § 50.

Representant for kirkelig fellesråd kan gis møte- og talerett i kommunale organ når disse behandler saker som direkte berører fellesrådets virksomhet.”

Som det framgår, skal kommunens årlige bevilgninger til formål nevnt i § 15 baseres på fellesrådets budsjettforslag for vedkommende år. Det er ikke fastsatt utfyllende forskrifter til § 15, men det ble ved Kultur- og kirke departementets rundskriv V-5/2002 av 16. januar 2002 redegjort nærmere for forholdet mellom kommunen og kirken, særlig i lys av kirkelovens § 15, med sikte på at kommunale og kirkelige organer har en felles forståelse av kirkelovens bestemmelser og intensjoner. Vi viser til rundskrivet, der det bl.a. heter:

”Kirken og kommunen har hver for seg ansvar og oppgaver som må løses i samarbeid. Da kommunen har det finansielle ansvaret, mens kirkens valgte organer disponerer de gitte bevilgningene, vil drøftinger og kontakt mellom kirke og kommune i særlig grad være orientert mot økonomiske forhold. I rundskriv F-24-99 heter det om dette:

”Den kirkelige lovgivning bygger på en forutsetning om dialog og samspill mellom kommune og kirke. Ved at det er lovfestet et kirkelig fellesråd i alle kommuner med mer enn ett sokn, har nå alle kommuner et kirkelig organ å forholde seg til i arbeidet med kirkebudsjettet. Loven forutsetter at fellesrådets budsjettforslag danner grunnlag for budsjettforhandlinger med kommunen. Dette nødvendiggjør nærmere drøftinger mellom fellesrådet og kommunen på et tidlig stadium i budsjettprosessen. Det er et felles ansvar for kommune og fellesråd å sørge for at det etableres og utvikles tjenlige arenaer for slike formål.”

Både kirken og kommunen har etter dette et selvstendig ansvar for å ta initiativ til regelmessige møter og utvikle budsjettprosesser som sikrer god gjensidig informasjon, herunder drøfting og klargjøring av de forutsetninger både kirken og kommunen mener må legges til grunn i budsjettarbeidet.”

I lys av dette, synes opplegget i Sandefjord ikke å være i tråd med de forutsetninger som følger av kirkeloven og § 15. Det framkommer riktig nok ikke av e-posten hvordan budsjettprosessen mellom kommune og fellesråd er, men som nevnt forstår vi opplegget i Sandefjord slik at de kommunale bevilgninger til Den norske kirke og andre tros- og livssynssamfunn skal fordeles med utgangspunkt i en på forhånd gitt totalramme. Siden tilskuddsordningen for tros- og livssynssamfunn utenfor Den norske kirke er regelstyrt, innebærer dette at det etableres en direkte sammenheng mellom utviklingen i medlemstall for andre tros- og livssynssamfunn og størrelsen på bevilgningene til Den norske kirke, med virkninger bl.a. som nevnt i din e-post.

Som nevnt følger det av kirkelovens § 15 at bevilgningene til Den norske kirke skal være basert på årlige budsjettforslag fra fellesrådet, dvs. etter en konkret vurdering av utgiftsbehovet det enkelte år for de formål som er nevnt i § 15. Etter det som er opplyst, kan vi ikke se at det aktuelle opplegget i Sandefjord ivaretar denne forutsetningen.

Vi antar at kommunen med sitt opplegg om en totalramme for bevilgningene til Den norske kirke og andre tros- og livssynssamfunn, ønsker å redusere den budsjettmessige usikkerheten på området. Etter det vi kan se, blir denne usikkerheten i hovedsak lagt til fellesrådet ved at den årlige bevilgningen til fellesrådet gjøres avhengig av og vil variere med medlemsutviklingen i andre tros- og livssynssamfunn. Vi viser her til våre bemerkninger ovenfor om forståelsen av kirkeloven § 15.

Med hilsen

Jørn Hagen (e.f.)
avdelingsdirektør

Ole Bernt Langset
seniorrådgiver

Kopi:
Kulturdepartementet
Sandefjord kirkelige fellesråd
KA Kirkelig arbeidsgiver- og interesseorganisasjon
Kirkerådet